

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології

Кафедра психології і туризму

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ І ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

для атестації здобувачів вищої освіти
з освітньої програми Туризмознавство
спеціальності 242 Туризм

Ступінь вищої освіти:

магістр

Форма здобуття освіти:

денна, заочна

Вимоги до написання і захисту кваліфікаційної роботи для атестації здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти. Спеціальність 242 Туризм. Освітня програма Туризмознавство.

Укладачі: **Васильчук В.**, професор кафедри психології і туризму, доктор історичних наук, професор;
Кучерява Г., декан факультету туризму, бізнесу і психології, кандидат географічних наук, доцент;
Гедін М., доцент кафедри психології і туризму, кандидат історичних наук, доцент.

Рецензенти: **Попович С.**, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України;
Тарасюк М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Київського національного лінгвістичного університету.

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри психології і туризму
«08» червня 2023 року, протокол № 16

Завідувач кафедри

Олександр БОНДАРЕНКО

СХВАЛЕНО на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології
«23» червня 2023 року, протокол № 9

Голова вченої ради факультету

Ганна КУЧЕРЯВА

Затверджено на засіданні вченої ради
Київського національного лінгвістичного університету

«28» серпня 2023 року, протокол № 1

Голова вченої ради Університету

Роман ВАСЬКО

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	5
2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ І ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	9
3. КЕРІВНИЦТВО ПІДГОТОВКОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	10
4. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	11
4.1. Загальні вимоги до структури і тексту кваліфікаційної роботи.....	11
4.2. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи.....	12
4.3. Зміст кваліфікаційної роботи.....	12
4.4. Вступ.....	13
4.5. Основна частина.....	14
4.6. Висновки.....	15
4.7. Резюме / Resume.....	16
4.8. Список використаних джерел	16
4.9. Додатки.....	16
5. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	16
5.1. Загальні вимоги	16
5.2. Нумерація сторінок	17
5.3. Нумерація розділів та підрозділів.....	18
5.4. Ілюстрації.....	18
5.5. Таблиці.....	18
5.6. Переліки.....	19
5.7. Посилання.....	19
5.8. Список використаних джерел.....	19
5.9. Додатки.....	20
6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	21
Додаток А.....	27
Додаток Б.....	28
Додаток В.....	29
Додаток Г.....	30
Додаток Д.....	33

ВСТУП

Написання та захист кваліфікаційної роботи відповідно до навчального плану Київського національного лінгвістичного університету є завершальним етапом у підготовці фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти з освітньої програми Туризмознавство спеціальності 242 Туризм.

Кваліфікаційна робота – це індивідуальна самостійна кваліфікаційна робота з елементами дослідництва та інновацій. Вона має комплексний характер і передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань. Вона є підсумком теоретичної та практичної підготовки магістрів з освітньої програми Туризмознавство спеціальності 242 Туризм і рекреація.

Кваліфікаційну роботу здобувачі вищої освіти виконують з метою встановлення рівня й обсягу знань, умінь та інших компетентностей (інтегральної, загальних, спеціальних (фахових)). Магістрант повинен самостійно вести науковий пошук, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації, управління розвитком туристичних destinations, визначати актуальні проблеми та перспективні напрями розвитку окремих видів туризму.

Кваліфікаційна робота виконується на актуальну тему відповідно до сучасного рівня розвитку науки на основі поглибленого вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з обраної проблеми, а також результатів власних досліджень здобувачів. Кваліфікаційна робота є важливим видом самостійної наукової роботи, що передбачає оволодіння здобувачами методикою та методами проведення наукового дослідження.

На підставі публічного захисту кваліфікаційної роботи екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти визначає рівень компетентностей випускників, оцінює їх готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння кваліфікації, видачу диплома про вищу освіту.

Успішне виконання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи значною мірою залежить від того, наскільки він чітко уявляє собі основні вимоги щодо теоретико-методичного рівня, змісту, структури, обсягу, форми викладення матеріалу та оформлення роботи. Методичні вказівки, що містяться у цих вимогах до кваліфікаційних робіт, покликані надати допомогу здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня при написанні кваліфікаційних робіт. Вони формулюють єдині вимоги до вибору теми, послідовності етапів виконання, змісту окремих розділів, оформлення роботи, визначають порядок захисту і критерії оцінювання.

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основною вимогою до кваліфікаційної роботи є самостійне і творче виконання здобувачами поставлених завдань на основі комплексного системного підходу із використанням сучасних наукових методів пізнання. Робота повинна містити елементи наукової новизни, теоретичної та практичної значущості. У роботі повинні бути висвітлені результати особистих досліджень здобувачів, що включають опис нових фактів, явищ чи закономірностей, узагальнення відомих раніше положень в іншому науковому аспекті.

Водночас, будучи формою контролю, кваліфікаційна робота відображає готовність випускника до виконання завдань професійної діяльності у туристичній сфері, ступінь оволодіння як загально туристичними, так і спеціальними знаннями, навичками роботи з навчальною і науковою літературою, нормативно-правовими документами, здатність виявляти проблеми в туристичній сфері та знаходити шляхи їх усунення.

Метою написання й захисту кваліфікаційної роботи є розв'язання комплексу наукових і прикладних завдань відповідно до узагальненого об'єкта дослідження туристичної сфери на основі застосування системи теоретичних знань і практичних навичок, здобутих у процесі навчання.

Завдання кваліфікаційної роботи полягають у перевірці й оцінці сформованих у випускників компетентностей, а саме:

інтегральної компетентності:

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації;

загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. *Здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності у наукових дослідженнях.*

Спеціальних (фахових) компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку

СК8. Здатність визначати місце України в загальноєвропейському і світовому туристичному просторі.

Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким **вимогам**:

- актуальність теми, відповідність її сучасному стану розвитку теоретичного туризмознавства, а також практичним завданням зазначеної сфери;
- об'єктивність дослідження, чіткість характеристики об'єкта, наукової проблеми, предмета, мети, завдань, методології та методів дослідження;
- аналіз ступеня розробленості теми у вітчизняній та зарубіжній літературі;
- викладення змісту і результатів дослідження, обґрунтованість висновків і практичних рекомендацій;
- чіткість і логічність структури роботи, використання загальноприйнятої туризмознавчої термінології;
- бездоганність тексту щодо додержання законів і правил логіки, граматики та пунктуації;
- відповідність вимогам державних, міждержавних та міжнародних стандартів, а також наукового стилю мовлення;
- самостійність та своєчасність виконання.

У кваліфікаційній роботі мають бути відображені основні напрями, принципи та особливості правового регулювання досліджуваних відносин у сфері туризму, виявлені проблеми та запропоновані шляхи їх усунення. Автор кваліфікаційної роботи повинен продемонструвати знання наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної) за темою дослідження, наукових поглядів, концепцій і теорії, сучасного законодавства та нормативно-правових документів у сфері туризму і рекреації та відобразити уміння їх критично оцінювати, аналізувати, застосовувати до досліджуваної проблеми. У кваліфікаційній роботі необхідно змістовно, логічно і аргументовано висвітлити результати дослідження.

В результаті підготовки кваліфікаційної роботи здобувачі вищої освіти повинні **знати**: основні поняття, категорії та терміни туризмознавства, методи наукових досліджень, основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, історичні аспекти розвитку міжнародного туризму та його регіональні особливості, основи туристичного районування, закономірності територіального зосередження туристсько-рекреаційних ресурсів, форми і види туризму; методи оцінки туристсько-рекреаційного потенціалу території; туристичну документацію, принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу та окремих його підсистем.

Вміти: використовувати туризмознавчу термінологію, набуті в процесі навчання теоретичні знання, практичні навички для вирішення проблем в туристичній галузі; аналізувати наукові та інші джерела інформації, використовувати сучасні наукові методи та технології дослідження для вирішення поставлених завдань; аналізувати туристсько-рекреаційний

потенціал території, пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору, виявляти особливості організації туристичного процесу та туристичної діяльності на різних ієрархічних рівнях; аналізувати статистичний та графічний матеріал, розробляти туристичний продукт та пропонувати шляхи його просування та реалізації, ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, спілкуватися державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності; аргументувати свої погляди у розв'язанні професійних туристичних завдань, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їх результати, виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

Результати навчання, які перевіряються у ході написання та захисту кваліфікаційної роботи:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними DESTINATIONAMI на національному, регіональному та локальному рівнях.

Апробація результатів дослідження, проведеного в рамках кваліфікаційної роботи, здійснюється шляхом опублікування окремих її

положень у наукових та навчально-наукових виданнях, оприлюднення на наукових конференціях, впровадження розроблених рекомендацій в практичну діяльність тощо.

Кваліфікаційна робота магістра **не повинна містити ознак академічного плагіату або компіляції**.

Плагіатом вважається: дослівне відтворення тексту, зокрема шляхом перекладу, з книг, статей, інтернет-ресурсів чи інших джерел без належного оформлення цитування; парафраза – переказ своїми словами тексту іншого автора, суть якого полягає в заміні слів і знаків без посилання на джерело; компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання з різних джерел без унесення в нього змін і посилань на авторів; унесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, заміна порядку слів в них тощо) без належного цитування.

Всі кваліфікаційні роботи магістрів **обов'язково** перевіряються на академічний плагіат кафедрою психології і туризму за допомогою інформаційної системи Unicheck **лише один раз у встановлені строки**. Рівень оригінальності кваліфікаційних робіт магістрів, необхідний для допуску цих робіт до захисту, має бути **не менше 75%**.

Здобувачі вищої освіти повинні подати остаточний текст кваліфікаційної роботи у паперовому та електронному виді та заяву, що засвідчує дозвіл на проведення перевірки роботи. У разі неподання одного з цих трьох документів у встановлені терміни здобувач вищої освіти рішенням кафедри не допускається до захисту кваліфікаційної роботи. На підставі рішення кафедри декан факультету подає ректорові письмове подання про відрахування такого здобувача вищої освіти з Університету за невиконання індивідуального навчального плану.

Результатом перевірки кваліфікаційної роботи на академічний плагіат є згенерований комп'ютерним програмним засобом звіт про оригінальність роботи, на підставі чого спеціальна комісія кафедри готує Довідку про результати перевірки на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unicheck.

У разі, якщо рівень оригінальності кваліфікаційної роботи становить **менше 75%**, така робота рішенням кафедри **не допускається до захисту** в екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти. Не пізніше наступного робочого дня після перевірки науковий керівник повідомляє про це здобувача, а завідувач кафедри інформує про факт порушення академічної доброчесності декана факультету. На підставі рішення кафедри декан факультету подає ректорові письмове подання про відрахування такого здобувача вищої освіти з Університету за невиконання індивідуального навчального плану.

Здобувач вищої освіти, щодо якого ухвалено рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності, має право його оскаржити протягом трьох календарних днів в Апеляційній комісії факультету.

2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ І ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Порядок підготовки, написання і захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти погоджує з науковим керівником, а конкретні строки проходження етапів визначаються кафедрою.

На першому етапі здобувач вищої освіти має **обрати тему** кваліфікаційної роботи з урахуванням наукових інтересів та майбутньої професійної діяльності. Тематика робіт розробляється, розглядається і затверджується на кафедрі психології і туризму та в установленому порядку затверджується наказом по Київському національному лінгвістичному університету. Тема кваліфікаційної роботи повинна мати проблемний характер, розкривати актуальні питання розвитку туризму на різних ієрархічних рівнях, відобразити особливості формування і реалізації національних туристичних продуктів на основі регіонального підходу та з урахуванням досягнень сучасної теорії та методології туризмознавства.

За наявності мотивованого побажання магістранта можливе доповнення тематики кваліфікаційних робіт. У такому випадку ініційована тема повинна бути затверджена і закріплена кафедрою за ним.

При виборі теми роботи необхідно враховувати знання здобувачем певної іноземної мови і наявність літератури на цій мові. Використання іноземних джерел є обов'язковим при написанні кваліфікаційної роботи.

Обравши тему, здобувач вищої освіти повинен написати заяву на ім'я завідувача кафедри з проханням закріпити за ним цю тему кваліфікаційної роботи та призначити наукового керівника (додаток А). Темі розподіляються на засіданні кафедри з урахуванням поданих заяв, закріплюється в протоколі засідання кафедри і затверджується наказом по Київському національному лінгвістичному університету. Зміна формулювання теми або її заміна іншою після затвердження може бути здійснена тільки за клопотанням наукового керівника і студента з вказівкою об'єктивних причин. Будь-яка зміна теми роботи повинна бути затверджена наказом по Університету. В іншому випадку робота не допускається до захисту.

На другому етапі здобувач вищої освіти обговорює основні напрями дослідження з керівником, здійснює **попередній пошук і вивчення інформаційних та літературних джерел**, на підставі чого складає план роботи.

На третьому етапі здобувач вищої освіти отримує завдання на кваліфікаційну роботу і здійснює аналіз наукової літератури, нормативно-правових документів, інших інформаційних джерел тощо.

На четвертому етапі здобувач вищої освіти узагальнює одержаний в результаті вивчення зазначених джерел матеріал, аналізує, систематизує його і формулює обґрунтовані і логічно послідовні висновки. **На п'ятому етапі** здобувач вищої освіти оформляє рукопис відповідно до вимог.

Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи та її попередній захист – завдання **шостого етапу**. Кваліфікаційна робота, написана і оформлена згідно з критеріями оцінювання якості кваліфікаційної роботи, представляється на

кафедру у встановлений термін, після чого проводиться її **попередній захист** згідно з графіком, затвердженим кафедрою. Попередній захист проводиться на відкритому засіданні кафедри і передбачає висвітлення здобувачами основних положень роботи у формі доповіді, покликаної розкрити суть, теоретичне і практичне значення проведеного дослідження, його новизну. Доповідь повинна супроводжувалася **мультимедійною презентацією**, що ілюструватиме основні положення роботи, наглядно (у схемах, таблицях, діаграмах, картосхемах тощо) демонструватиме найбільш важливі результати роботи.

За результатами попереднього захисту кафедра приймає рішення про допуск або не допуск здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи. У разі не допуску здобувачу надаються обов'язкові для виконання вказівки щодо усунення виявлених недоліків роботи та призначається повторний попередній захист.

Остаточний варіант кваліфікаційної роботи у паперовому вигляді подається на рецензування відповідно до затвердженого завідувачем кафедри списку рецензентів.

Завершальний етап – захист кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти. Захист проводиться у порядку і в терміни, затверджені ректором Київського національного лінгвістичного університету. Допуск до захисту здійснюється наказом по університету на підставі рішення кафедри. Тема кваліфікаційної роботи та оцінка, отримана здобувачем вищої освіти за результатами її захисту заносяться в залікову книжку, а потім у додаток до диплома.

3. КЕРІВНИЦТВО ПІДГОТОВКОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

На період підготовки кваліфікаційної роботи *кафедра призначає наукового керівника кваліфікаційної роботи* із числа професорів, доцентів та найбільш кваліфікованих і досвідчених науково-педагогічних працівників. Керівник кваліфікаційної роботи здійснює постійний контроль за роботою здобувача з підготовки кваліфікаційної роботи, а також за дотриманням графіку її написання.

До *основних функцій наукового керівника кваліфікаційної роботи* належать:

- консультування здобувача з питань вибору теми роботи, розробки її плану, підбору літературних джерел, науково-методичної та спеціальної інформації, вибору методів дослідження, розкриття змісту роботи і підготовки окремих розділів, підготовки роботи до захисту;
- систематичний контроль за ходом написання кваліфікаційної роботи;
- консультування з приводу оформлення і презентації роботи;
- оцінка якості виконання кваліфікаційної роботи відповідно до встановлених вимог з наданням письмового відгуку на неї;

– інформування кафедри про хід виконання здобувачем кваліфікаційної роботи і випадки недотримання графіку підготовки окремих розділів та роботи в цілому;

– участь у обговоренні кафедрою будь-яких питань щодо підготовки кваліфікаційних робіт і результатів їх захисту;

– участь у роботі комісії з попереднього захисту робіт.

Здобувач вищої освіти має періодично інформувати керівника кваліфікаційної роботи про хід її підготовки, консультиватися з проблемних питань, що виникли, обов'язково доводити до відома керівника про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання роботи.

Здобувач вищої освіти варто мати на увазі, що **науковий керівник не є ні співавтором, ні редактором кваліфікаційної роботи**, і тому не повинен виправляти всі наявні у кваліфікаційній роботі теоретичні, методичні, стилістичні та інші помилки. У ході виконання роботи керівник виступає як опонент, вказуючи на недоліки в аргументації, структурі і стилі викладення матеріалу, радить як їх краще усунути. Здобувач повинен творчо сприймати рекомендації і зауваження керівника. За своїм розсудом він може врахувати їх або відхилити, оскільки **відповідальність за виконану роботу, достовірність використаних літературних джерел і статистичних даних, якість оформлення кваліфікаційної роботи повністю лежить на здобувачеві**.

Після одержання остаточного варіанта науковий керівник кваліфікаційної роботи, що виступає експертом кафедри, готує письмовий відгук, у якому всебічно характеризує якість кваліфікаційної роботи, відзначає позитивні сторони, особливу увагу звертає на відзначені раніше недоліки, не усунуті студентом-випускником, мотивує можливість або недоцільність допущення кваліфікаційної роботи для захисту. Керівник кваліфікаційної роботи надає мотивовану оцінку змістовних та організаційних аспектів якості виконання кваліфікаційної роботи.

4. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Загальні вимоги до структури і тексту кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота виконується у вигляді спеціально підготовленого рукопису в твердому переплеті, який містить результати оригінального теоретико-прикладного дослідження, що характеризується певною логікою побудови, послідовністю і завершеністю.

Структура кваліфікаційної роботи має містити такі елементи у вказаній послідовності:

– титульний аркуш кваліфікаційної роботи;

– зміст;

– вступ;

– основна частина, що складається з трьох-чотирьох розділів, кожний з яких, у свою чергу, може вміщувати два-три підрозділи;

– висновки;

- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Загальні вимоги і рекомендації щодо тексту кваліфікаційної роботи:

1. Виклад і структура роботи повинні бути підпорядковані єдиній логіці реалізації мети і завдань, сформульованих у Вступі. У тексті не повинно бути нічого зайвого, що виходить за межі теми і задач роботи.

2. Матеріал повинен викладатись логічно, послідовно, аргументовано.

3. Особлива увага має приділятися стилю викладення матеріалу. При цитуванні в обов'язковому порядку необхідно посилатися на джерело. Використовування прямих цитат в роботі повинне бути помірним і обґрунтованим, оскільки надлишок прямих цитат в тексті справляє враження несамотійності автора. Доцільно чергувати пряме і непряме цитування. У деяких випадках можна обмежитися узагальненою згадкою в тексті про ту або іншу концепцію або теорію, з використанням посилання на відповідне джерело.

4. Необхідно дотримуватися культури викладу та наукового стилю мовлення, використовувати лексику і обороти, прийнятні для наукових текстів. Викладати матеріал в роботі рекомендується від першої особи, в множині (напр., «ми вважаємо...», «на нашу думку...», «ми підтримуємо...») або ж у безособовій формі (напр., «можна погодитися ...», «варто використати концепцію ...»).

4.2. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи (Додаток Б) має містити таку інформацію:

- найменування вищого навчального закладу, кафедри;
- тема кваліфікаційної роботи магістра;
- прізвище, ім'я, по батькові студента, номер навчальної групи, факультет;
- назва освітньо-професійної програми, код та назва спеціальності;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- прізвище, ім'я, по батькові завідувача кафедри, його підпис з позначкою про допуск до захисту;
- місто, рік виконання.

4.3. Зміст кваліфікаційної роботи

Зміст включає номери сторінок, найменування всіх розділів і підрозділів роботи, у т. ч. – вступ, висновки, список використаних джерел, додатки (Додаток В).

4.4. Вступ

У вступі розкривається сутність і стан досліджуваної проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження, елементи наукової новизни. У Вступі має бути подана загальна характеристика кваліфікаційної роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми – обґрунтування важливості обраної теми в сфері туризму і рекреації, розкриття її теоретичного і практичного значення.

Постановка проблеми та ступінь розробленості теми в туризмознавчій літературі. Передбачає коротке розкриття сутності проблеми та обґрунтування потреби (з вказівкою на конкретні об'єктивні причини, соціальні фактори – наприклад, поява нових сфер чи видів туристичних відносин тощо) у проведенні дослідження у відповідному напрямку.

Необхідно детально і повно охарактеризувати внесок конкретних науковців, туризмознавчих шкіл у розробку досліджуваної теми, а також окреслити наявні прогалини.

У Вступі необхідно також сформулювати **мету дослідження**, відповідно до якої поставити конкретні **завдання**, які необхідно вирішити у кваліфікаційній роботі. Ці формулювання повинні бути короткими, чіткими, логічно послідовними, з бездоганним дотриманням принципу субординації мети і завдань. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

У Вступі слід визначити **об'єкт і предмет дослідження**. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію. Предмет дослідження – окремі складові, деякі аспекти об'єкту дослідження. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага автора, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи.

Далі у Вступі перераховуються **методи**, які були використані під час проведення дослідження (загальнонаукові, конкретно наукові та спеціальні). Зазначаються результати, які були отримані за допомогою кожного з методів.

Інформаційна основа дослідження. Це вихідні матеріали (літературні джерела та джерела статистичних даних, нормативно-правові документи, матеріали звітів туристичних організацій тощо), а також інформаційні технології, які були використані під час написання роботи.

Ступінь вирішення проблеми в дослідженні та практичне значення одержаних результатів. Автор стисло описує ступінь вирішення проблеми та свій внесок у її дослідження, подає коротко сутність і зміст наукових положень та практичних рекомендацій, що стали результатом кваліфікаційної роботи, вказує на елементи наукової новизни.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Вказується, на яких наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо оприлюднені результати дослідження, проведеного в рамках кваліфікаційної роботи, яким чином вони впроваджені або як можуть бути використані в практичній діяльності, навчальних або науково-теоретичних розробках, наводиться перелік публікацій за її темою. Наявність наукових публікацій є бажаною і враховується екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти при оцінюванні кваліфікаційної роботи. Науковий керівник обов'язково повинен відобразити факт наявності чи відсутності наукових публікацій за темою дослідження у відгуку на роботу.

Завершується Вступ вказівкою *обсягу і структури кваліфікаційної роботи*. Слід зазначити, з яких частин складається робота, кількість її сторінок, в тому числі основного тексту (без бібліографічного списку і додатків) та кількість джерел, використаних в роботі. Обсяг Вступу – 3-5 сторінок.

4.5. Основна частина

До структури кваліфікаційної роботи пред'являється вимога логічної узгодженості та субординації теми всієї роботи і назв розділів і підрозділів. Так, тема роботи у цілому повинна бути в смисловому відношенні ширше за кожний з розділів, а найменування кожного розділу – ширше за кожний із його підрозділів. Назви розділів не повинні дублювати назву роботи, а назви підрозділів – назви розділів.

Всі структурні елементи кваліфікаційної роботи повинні представляти собою конкретні кроки в розкритті теми. Обсяг кожного структурного елементу основної частини повинен знаходитися в правильній логічній пропорції з рештою елементів.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів. Їх кількість визначається залежно від теми і питань, які висвітлюватимуться (як правило, не менше двох і не більше п'яти). Кожен розділ необхідно починати з нової сторінки з вказівкою номеру і назви.

Розділи поділяються на підрозділи. Якщо розділ висвітлює окреме, самостійне питання теми, спрямоване на вирішення конкретного завдання, то підрозділ – це частина цього питання. Підрозділи нумеруються окремо в кожному розділі і розташовуються підряд по тексту з вказівкою номера підрозділу і заголовка. У кінці кожного розділу формулюються висновки з викладом отриманих теоретичних і практичних результатів.

Зміст **першого розділу** має *теоретико-методичний характер*. У цьому розділі визначається понятійно-термінологічний апарат, висвітлюється теоретичне обґрунтування проблеми, що досліджується, розглядається її сутність, значення, класифікаційні характеристики, проводиться історичний аналіз, виявляються її суспільні і політичні передумови, розкриваються методичні підходи, методи дослідження.

Розкриття теоретичних питань повинно мати елементи власної позиції автора щодо проблематики дослідження. Бажано ілюструвати основний текст графічними матеріалами – схемами, графіками, діаграмами тощо. Передбачено використання сучасних літературних джерел вітчизняних та іноземних авторів (монографій, наукових статей, матеріалів конференцій тощо), присвячених проблемам, що досліджуються у роботі. Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 30% загального обсягу кваліфікаційної роботи.

Другий розділ кваліфікаційної роботи має *аналітико-дослідницький характер* і складається, як правило, з 2-3-х пунктів. У цьому розділі зазвичай конкретизується вибір напряму дослідження, проводиться аналіз проблеми, розглядається класифікація явищ, об'єктів, дається їх порівняльна характеристика. Основний текст розділу повинен містити таблиці, графіки, діаграми, картосхеми, що супроводжуються аналізом та висновками, які

дозволяють визначити сутність і стан явищ та процесів, що досліджуються, розкрити їх особливості та тенденції розвитку. Обсяг другого розділу – 30-35% загального обсягу роботи.

Третій розділ – *проблемно-рекомендаційний*. У цьому розділі на базі основних теоретичних положень, методичних підходів а методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також з врахуванням результатів аналізу, проведеного у другому розділі роботи, необхідно відобразити проблематику теми, співставити одержані результати з метою дослідження, вказати основні шляхи усунення проблем, представити пропозиції щодо перспектив розвитку та удосконалення обраного об'єкта дослідження. Третій розділ доцільно присвятити практичним аспектам вирішення поставлених завдань. Обсяг третього розділу – 30-35% загального обсягу роботи.

Для викладення думок інших авторів у роботі використовують цитування. Цитати наводяться в лапках з вказівкою у виносі вихідних даних використаного джерела. Допустимо відтворювати думку автора власними словами (наприклад, коротко резюмувати погляди дослідника, ні в якому разі їх не перекручуючи і не спотворюючи), але і тоді необхідно посилання на джерело.

У завершенні кожного розділу необхідно підвести підсумок викладеного матеріалу, сформулювати коротко висновки, вказати невирішені питання, спірні проблеми, на вирішення яких спрямовані подальші частини роботи. Доцільно в кінці розділу чи підрозділу поставити задачу, обґрунтувати необхідність розгляду тієї або іншої проблеми у наступному розділі чи підрозділі. У такий спосіб забезпечується цілісність, логічність і послідовність викладу матеріалу дослідження.

4.6. Висновки

На завершення необхідно підвести підсумок проведеного дослідження, описати його результати. Спочатку потрібно надати коротку оцінку стану проблеми, а потім сформулювати висновки з усіх розглянутих питань, що базуються на матеріалах основної частини роботи та представляють собою узагальнюючі результати дослідження у розрізі окремих розділів.

Рекомендується викладати висновки у формі пронумерованих тез, формулювання яких повинне бути гранично чітким, ясним і коротким. Висновки мають чітко відповідати поставленим у Вступі завданням. У висновках не допускається цитування.

Загальний обсяг висновків не повинен перевищувати 4-5 сторінок.

4.7. Резюме / Resume

Резюме – це стислий виклад змісту кваліфікаційної роботи. Резюме пишеться українською та англійською мовою, якщо кваліфікаційна робота виконана українською мовою, чи українською, якщо дослідження написано іноземною мовою. У резюме треба включити назву кваліфікаційної роботи, а

також зазначити мету, завдання, предмет, об'єкт і методи дослідження, основні результати та висновки виконаної роботи, а також ключові слова.

4.8. Список використаних джерел

Бібліографія, або список використаних джерел, є обов'язковою частиною кваліфікаційної роботи магістра. До нього включаються нормативні джерела (вітчизняні, зарубіжні, міжнародні документи), історичні матеріали, спеціальна література, матеріали періодичних видань, статистичні звіти щодо туристичної проблематики, матеріали, зібрані під час проходження виробничої практики, Internet-ресурси тощо.

Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: у **порядку появи посилань** у тексті або **в алфавітному порядку** прізвищ перших авторів чи заголовків. Спочатку розташовують джерела кирилицею, потім латиницею.

Кількість використаних джерел обумовлюється характером і завданнями дослідження. Бібліографічний список повинен містити кількість позицій з розрахунку одне джерело на одну сторінку кваліфікаційної роботи.

Приклади оформлення списку використаних джерел представлені у додатку Г.

4.9. Додатки

Додаток є допоміжною частиною кваліфікаційної роботи. У додатках розміщують матеріал, який є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу. У додатки можуть бути включені матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можуть бути внесені до основної частини роботи.

У якості додатків до роботи можуть бути залучені різні матеріали, зокрема частини нормативно-правових документів, зведені таблиці визначень понять та термінів, таблиці статистичних даних, графіки, діаграми, картографічні матеріали, різноманітний ілюстративний матеріал, наприклад фотозображення туристичних об'єктів, тощо.

Додатки мають розміщуватися у порядку посилання на них в тексті роботи. Обсяг додатків не повинен перевищувати обсяг самої роботи.

5. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Загальні вимоги

Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи відповідають державному стандарту України «Документація. Звіти у сфері науки і техніки» (ДСТУ 3008-95).

Робота оформлюється на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) машинописним способом (за допомогою комп'ютерної техніки).

Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи повинен складати 100-110 (±10%) друкованих сторінок, включаючи титульний аркуш, зміст, Вступ та Висновки. Список використаних джерел та додатки не включається до основного тексту кваліфікаційної роботи.

Шрифт – *Times New Roman*, розмір – 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5 (з розрахунку не більше 30 рядків на сторінці), вирівнювання тексту в абзаці – за шириною.

Текст розміщується на сторінці, залишаючи поля таких розмірів: верхній, нижній – не менше 20 мм, правий – не менше 15 мм, лівий – не менше 25 мм.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25).

Допускається окремі частини кваліфікаційної роботи (титульний лист, додаток) виконувати іншим способом, ніж основна частина. Скорочення слів і словосполучень у роботі – відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. (ДСТУ 3582–97. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила.).

Під час виконання роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності й чіткості шрифту.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумерують, а їх назви правлять за заголовки структурних елементів.

Заголовки структурних елементів і розділів кваліфікаційної роботи слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами напівжирним шрифтом без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів і пунктів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, напівжирним шрифтом, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Вирівнювання заголовку підрозділу або пункту – по ширині.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовок розділу не допускається.

Між заголовками першого рівня і подальшим чи попереднім текстом має бути один порожній рядок.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу і пункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

5.2. Нумерація сторінок

Сторінки кваліфікаційної роботи нумеруються арабськими цифрами за наскрізною нумерацією впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки у кінці.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки не проставляють. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи.

5.3. Нумерація розділів та підрозділів

Розділи, підрозділи і пункти кваліфікаційної роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Такі структурні частини роботи як Зміст, Вступ, Висновки, Список використаних джерел не мають порядкового номера.

Номер розділу ставлять після слова «Розділ». Далі у тому ж рядку через крапу друкують назву розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу. Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту крапку не ставлять, наприклад: 1.1.1 , 1.1.2 і т.д.

Кожний розділ повинен починатися з нової сторінки. Підрозділи і пункти – продовжуються на тій же сторінці, де завершився текст попереднього підрозділу або пункту, відділяючись від нього одним пустим рядком.

5.4. Ілюстрації

Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Рисунки слід розміщувати таким чином, щоб їх можна було розглядати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. На всі ілюстрації мають бути зроблені посилання у тексті кваліфікаційної роботи. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують по центру під ілюстрацією. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані.

Ілюстрація позначається словом «Рис. ____», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами наскрізною порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Наприклад, рис. 2.3, де 2 – номер розділу, 3 – порядковий номер рисунку в межах другого розділу. Між номером ілюстрації і її назвою ставиться крапка.

Приклади оформлення таблиць наведені у додатку Д.

5.5. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті кваліфікаційної роботи.

Таблицю слід нумерувати арабськими цифрами наскрізною порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках.

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею по центру. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. В таблицях повинні бути посилання на використані джерела (додаток Д).

Слово «Таблиця ____» вказують один раз справа курсивом над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження табл. ____» з зазначенням номера таблиці. Номер таблиці складається з номеру розділу і

порядкового номеру таблиці, наприклад *Таблиця 2.3* – третя таблиця другого розділу. Крапка вкінці не ставиться.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

Приклади оформлення таблиць наведені у додатку Д.

5.6. Переліки

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині підрозділів. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – дефіс (перший рівень деталізації).

Наприклад:

Еколого-географічні фактори, що впливають на розвиток туризму в країні:

- географічне положення;
- характер рельєфу;
- погодно-кліматичні умови;
- наявність водних об'єктів;
- різноманітність флори та фауни;
- рівень забрудненості довкілля.

Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

5.7. Посилання

Посилання у тексті кваліфікаційної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у роботах [1-7] ...». Якщо посилання робиться на конкретне джерело, у квадратних дужках вказується номер джерела у списку використаних джерел та сторінку на якій розташована цитата або висловлена думка на яку здійснюється посилання, наприклад – [22, с. 45].

При посиланнях на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, додатки зазначають їх номери. При посиланнях слід писати: «... у розділі 2 ...», «дивись 2.1...», «... на рис. 1.3. ...», «... у таблиці 3.1. ...», «... у Додатку А...».

5.8. Список використаних джерел

Список використаних джерел оформляється згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40).

Перелік використаних джерел рекомендується складати за абеткою в наступній послідовності:

- закони України;
- укази Президента України;

- декрети й ухвали Кабінету Міністрів України;
- монографії, книги, статті у періодичних виданнях приводяться в алфавітному порядку за прізвищем першого автора або назвою;
- іноземна література;
- статистичні щорічники і бюлетені;
- ресурси електронних бібліотек.
- офіційні сайти туристичних підприємств (закладів розміщення, туристичних агенцій, підприємств харчування, лікувально-оздоровчих закладів і т.д.)

Бібліографічний список нумерується від першої до останньої назви. Підзаголовки до окремих типів документів не робляться, кожний документ нумерується окремо. Роботи одного автора розміщуються відповідно до алфавіту назв або хронології написання праць.

Назви праць прийнято писати мовою оригіналу. Спочатку вказується література на мовах народів, що користуються кирилицею, потім література на мовах народів, що користуються латиницею. Нумерація всіх використаних джерел суцільна – від першого до останнього.

Бібліографічний опис містить наступні області:

- прізвище автора або прізвища авторів з прописної букви;
- основний заголовок;
- підзаголовні дані;
- відомості про видання;
- місце видання;
- видавництво або організація, що видає;
- дата видання;
- обсяг (у сторінках).

Зразок оформлення списку використаних джерел наведено у Додатку Г.

5.9. Додатки

Додатки слід оформлювати як продовження кваліфікаційної роботи на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті роботи.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток ___» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Один додаток позначається як Додаток А.

Додатки повинні мати спільну з попередніми частинами роботи наскрізну нумерацію сторінок.

Ілюстрації, таблиці, формули і рівняння, що є у тексті додатка, слід нумерувати в межах одного додатка, наприклад, рис. Б.2 – другий рисунок

додатка Б.; таблиця А.1 – перша таблиця додатка А; формула (В.3) – третя формула додатку В.

Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх нумерують, наприклад, рис. А.1, таблиця А.1, формула А.1.

6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

До захисту допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги навчального плану за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається в два етапи. Перший етап – попередній захист на кафедрі де було виконано роботу, другий – захист на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК).

Попередній захист призначається завідувачем кафедри і служить для визначення стадії готовності, якості кваліфікаційної роботи, рівня підготовки здобувача вищої освіти до захисту, його знань з проблематики роботи. Як правило, на попередній захист має бути представлена готова кваліфікаційна робота. Здобувачі вищої освіти на попередньому захисті виступають з короткою доповіддю, за результатами обговорення якої викладачами кафедри може бути рекомендовано доопрацювати роботу, виправити явні помилки, краще підготуватися до усного виступу.

Після попереднього захисту кафедрою оформлюється рішення про допуск або недопуск здобувачів до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти.

До захисту допускаються здобувачі, які виконали всі вимоги навчального плану за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Не пізніше ніж за два тижні до початку атестації здобувачів вищої освіти на факультеті завідувач кафедри подає деканові пакет документів до захисту кваліфікаційної роботи кожним здобувачем вищої освіти, що містить:

- письмове подання голові екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти щодо захисту кваліфікаційної роботи;
- кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти із записом висновку завідувача кафедри про допуск здобувача вищої освіти до захисту (один примірник);
- довідку про результати перевірки на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unichек;
- висновок наукового керівника кваліфікаційної роботи;
- письмову рецензію на кваліфікаційну роботу;
- довідки чи акти про впровадження наукових досліджень, листи-замовлення підприємств на виконання кваліфікаційної роботи (за наявності);
- засвідчені в установленому порядку копії публікацій (за наявності) студента;

- можуть подаватися й інші матеріали, що характеризують освітню та професійну компетентність здобувача вищої освіти, наукову та практичну цінність виконаної ним / нею кваліфікаційної роботи.

Рецензент на кваліфікаційну роботу затверджується на засіданні кафедри з числа науково-педагогічних працівників кафедри психології і туризму.

Рецензія, як правило, містить характеристику актуальності теми, обґрунтованості її вибору, правильності побудови структури роботи, ступеню розкриття теми. Зазначаються переваги та недоліки роботи. Проводиться аналіз переконливості та обґрунтованості висновків і пропозицій, представлених у роботі. Звертається увага на якість оформлення, стиль викладення матеріалу.

У рецензії має бути виставлена рекомендована оцінка за прийнятною 100-бальною системою – максимум 70 балів (згідно з критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи магістра).

Відгук наукового керівника і рецензія поміщаються у конверт, що приклеюється до внутрішньої сторони твердої обкладинки роботи.

Одночасно кафедра за актом передає бібліотеці один примірник кваліфікаційної роботи в паперовому варіанті разом з її електронним варіантом для внесення бібліотекою цієї роботи до репозитарію Університету. Роботи мають бути внесені до репозитарію до початку атестації здобувачів вищої освіти.

Захист кваліфікаційної роботи магістра відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти, у порядку усного виступу здобувача, його відповіді на поставлені питання і оцінки кваліфікаційної роботи.

Процедура засідання екзаменаційної комісії під час захисту кваліфікаційної роботи передбачає:

- оголошення головою ЕК прізвища, імені та по батькові здобувача вищої освіти, теми його кваліфікаційної роботи;
- оголошення головою ЕК результатів перевірки на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unichек;
- оголошення головою ЕК здобутків здобувача вищої освіти (наукових, творчих, рекомендації випускової кафедри);
- виступ здобувача вищої освіти в довільній формі про зміст роботи, її актуальність і новизну, основні наукові висновки, отримані результати. При цьому **обов'язково** мають використовуватися різні форми візуалізації виступу, зокрема використання мультимедійних засобів та ін.;
- відповіді на запитання голови і членів екзаменаційної комісії та присутніх на засіданні ЕК;
- оголошення головою ЕК висновку наукового керівника чи виступ наукового керівника зі стислою характеристикою роботи здобувача вищої освіти в процесі підготовки кваліфікаційної роботи;
- оголошення головою екзаменаційної комісії рецензії на кваліфікаційну роботу;

- відповіді здобувача вищої освіти на зауваження рецензента кваліфікаційної роботи, голови, членів ЕК, присутніх на засіданні екзаменаційної комісії;
- оголошення голови екзаменаційної комісії про закінчення захисту.

В умовах карантину, військового стану процедура приймання і захисту кваліфікаційних робіт проводиться в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій (платформи MS Teams, Zoom, Skype).

Здобувачі вищої освіти у строки, визначені кафедрою, але не пізніше, ніж за два тижні до початку роботи екзаменаційної комісії, подають секретарю екзаменаційної комісії кваліфікаційну роботу та пакет супровідної документації (відгук наукового керівника, рецензія на кваліфікаційну роботу, подання голові екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти (ступінь вищої освіти «магістр») щодо захисту кваліфікаційної роботи, заява здобувача вищої освіти на погодження на перевірку на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unichек; довідка про результати перевірки на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unichек) в електронному виді у форматі PDF (надсилають на електронну адресу кафедри). Паперовий варіант кваліфікаційної роботи та пакет супровідної документації надсилають засобами поштового зв'язку.

Екзаменаційна комісія проводить процедуру он-лайн захисту кваліфікаційної роботи за допомогою платформ MS Teams, Zoom, Skype.

Згідно з розкладом атестації здобувачів вищої освіти, укладеним деканатом факультету перекладознавства, в день захисту кваліфікаційної роботи магістра здобувачі вищої освіти приєднуються до відеозв'язку за допомогою платформ MS Teams, Zoom, Skype, здійснюється процедура їх автентифікації. Голова екзаменаційної комісії ознайомлює здобувачів з процедурою захисту кваліфікаційних робіт магістра.

Здобувачі вищої освіти по черзі демонструють основні положення кваліфікаційної роботи магістра, що виносяться на захист, за допомогою мультимедійні презентації. Після цього відповідають на запитання голови та членів екзаменаційної комісії.

Здійснюється відеозапис захисту кваліфікаційної роботи, про що студенти попереджаються перед початком захисту. Записи зберігаються на кафедрі психології, педагогіки і туризму.

Екзаменаційна комісія, ознайомившись зі змістом кваліфікаційної роботи, відгуками наукового керівника та рецензента, враховуючи її захист, відповіді на запитання голови та членів екзаменаційної комісії, виставляє підсумкову оцінку відповідно до чинних критеріїв оцінювання за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і національною шкалою та інформує про цю оцінку здобувача вищої освіти.

Оцінка на захисті кваліфікаційної роботи виставляється згідно з критеріями оцінювання, з урахуванням того, що за власне кваліфікаційну роботу (її зміст, форму) виставляється за прийнятою 100-бальною системою максимум 70 балів, а за захист кваліфікаційної роботи – 30 балів. Виставляючи

оцінку за кваліфікаційну роботу, яку здобувач вищої освіти виконав і захистив на засіданні екзаменаційної комісії, голова і члени цієї комісії беруть до уваги рекомендовану оцінку за кваліфікаційну роботу, виставлену рецензентом цієї роботи, але остаточне рішення щодо екзаменаційної оцінки за кваліфікаційну роботу і її захист приймає екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти.

Рішення ЕК про оцінку результатів захисту кваліфікаційної роботи, а також про видачу випускникам дипломів (дипломів з відзнакою) про закінчення Університету, присудження відповідного ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації приймається на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів екзаменаційної комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голова ЕК має вирішальний голос.

Якщо відповідь здобувача вищої освіти на захисті кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації чи в разі виявлення факту порушення правил академічної доброчесності під час атестації, ЕК ухвалює рішення про те, що здобувач вищої освіти не пройшов атестацію, і в протоколі засідання екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти цьому здобувачу виставляється оцінка «незадовільно» (0 – 59 балів; F).

Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання ЕК для захисту кваліфікаційної роботи, у протоколі ЕК зазначається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

У разі, якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання ЕК з поважної причини, що підтверджено відповідними документами, йому / їй відповідно встановлюється інша дата захисту кваліфікаційної роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкові результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються з використанням комплексної системи оцінювання: за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і національною шкалою

№ з/п	Критерії	Макс. кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	Відповідність наукового апарату дослідження рівню кваліфікаційної роботи: актуальність теми дослідження; об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження; науковість, логічність викладу і відповідність темі дослідження	10	<ul style="list-style-type: none"> - відповідає повністю; - відповідає неповністю; - відповідає недостатньо; - відповідність часткова; - науковий апарат не визначений. 	<p>10</p> <p>8 – 9</p> <p>6 – 7</p> <p>1 – 5</p> <p>0</p>
2.	Критичний аналіз	10	- повний, обґрунтований;	10

	інформаційних і літературних джерел з теми дослідження; достатність обсягу наукових джерел		<ul style="list-style-type: none"> - неповний; - недостатньо повний, критичний аналіз недостатній; - перелік наукових досліджень з теми поданий без відповідного аналізу; - аналіз відсутній. 	<p>8 – 9</p> <p>6 – 7</p> <p>1 – 5</p> <p>0</p>
3.	<p>Повнота, науковий рівень обґрунтування розробок і запропонованих рішень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівень самостійності роботи; - відповідність змісту назви, поставленій меті та завданням; - адекватність методики дослідження заявленим завданням; - якість інтерпретації результатів дослідження, аргументованість висновків; наявність власних пропозицій і рекомендацій з предмета дослідження 	20	<ul style="list-style-type: none"> - повно та обґрунтовано; - недостатньо повно та обґрунтовано; - недостатньо обґрунтовано; - неповно, непослідовно, необґрунтовано; - обґрунтування відсутнє. 	<p>20</p> <p>15 – 19</p> <p>10 – 14</p> <p>1 – 9</p> <p>0</p>
4.	Практична цінність розробок і запропонованих рішень	20	<ul style="list-style-type: none"> - висока практична цінність; - практична цінність часткова; - окремі елементи мають практичну цінність; - практична цінність не доведена; - немає практичної цінності. 	<p>20</p> <p>15 – 19</p> <p>10 – 14</p> <p>1 – 9</p> <p>0</p>
5.	<p>Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним документам України, державним стандартам:</p> <ul style="list-style-type: none"> - грамотність, науковий стиль викладу; - відповідність структури, обсягу роботи вимогам, затвердженим кафедрою; - якість оформлення роботи, якість бібліографічного списку; - культура посилань на 	10	<ul style="list-style-type: none"> - повна відповідність, висока якість; - недостатньо повна відповідність, достатня якість; - неповна відповідність, недостатня якість; - невідповідність, якість низька, багато мовних помилок; - якість оформлення незадовільна, робота подана з суттєвими порушеннями встановлених термінів. 	<p>10</p> <p>8 – 9</p> <p>6 – 7</p> <p>1 – 5</p> <p>0</p>

	використані джерела і літературу			
6.	Змістовність доповіді, презентації та відповідей на запитання членів комісії та присутніх під час захисту	30	<ul style="list-style-type: none"> - повні, послідовні, логічні, презентація здійснена з використанням мультимедіа; - недостатньо повні, послідовні, логічні; - непослідовно та нелогічно побудована доповідь, недостатньо повні й глибокі відповіді на запитання; - доповідь поверхова, незадовільні відповіді на запитання голови і членів ЕК; - знання з теми дослідження незадовільні, відповіді на запитання голови і членів ЕК відсутні. 	<p>27 – 30</p> <p>23 – 26</p> <p>18 – 22</p> <p>1 – 17</p> <p>0</p>
	Разом	100		

Результати захисту кваліфікаційної роботи магістра визначаються оцінками: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно” за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС.

Сума балів за написання та захист кваліфікаційної роботи	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	Добре
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	Задовільно
0 – 59	F	Незадовільно

Додаток А

*Зразок заяви про схвалення теми кваліфікаційної роботи та
призначення наукового керівника*

Завідувачу кафедри
психології і туризму
д.псих.н., проф. Бондаренко
О.Ф.
здобувача вищої освіти ____ року
навчання
групи _____
факультету туризму, бізнесу і
психології
денної/заочної форми здобуття
освіти
другий (магістерський) рівень
спеціальність 242 Туризм
освітня програма
Туризмознавство

(ПІБ)

Заява

Прошу схвалити тему кваліфікаційної роботи

(назва теми)

та призначити наукового керівника.

Дата

Підпис здобувача вищої освіти

Додаток Б

Зразок титульної сторінки кваліфікаційної роботи
(ступінь вищої освіти «магістр»)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

_____ (назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

на тему: « _____ »
_____»

Допущено до захисту
« ____ » _____ року

здобувача групи _____
факультету _____
освітньої програми _____
(назва)

за спеціальністю _____
(код, назва)

_____ (ПІБ студента)

Завідувач кафедри

_____ (найменування кафедри)

Науковий керівник:

_____ (науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

_____ (підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

КИЇВ – 20____

Додаток В

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ.....	6
1.1. Сутність туристсько-рекреаційних ресурсів та їх значення у розвитку туризму.....	6
1.2. Види туристсько-рекреаційних ресурсів.....	11
1.2.1. Туристсько-рекреаційні ресурси природного походження.	11
1.2.2. Суспільні туристсько-рекреаційні ресурси.....	18
1.2.3. Подієві туристичні ресурси.....	21
1.3. Методи дослідження	30
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ІСПАНІЇ.....	34
2.1. Природні туристсько-рекреаційні ресурси.....	34
2.2. Суспільні туристичні ресурси.....	47
2.3. Подієві туристичні ресурси.....	59
РОЗДІЛ 3. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ІСПАНІЇ.....	66
3.1. Місце Іспанії у світовому туризмі.....	66
3.2. Центри туристичної діяльності в Іспанії.....	73
3.3. Проблеми та перспективи використання туристсько- рекреаційних ресурсів Іспанії.....	82
ВИСНОВКИ	91
РЕЗЮМЕ/ RESUME.....	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ.....	100

Додаток Г

Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор	Бейдик О. О. Рекреаційна географія: навч.-метод. комплекс дисципліни. К.: Обрії, 2007. 96 с. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посібник. Чернівці: Книги –XXI, 2003. 300 с. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посібник. К.: Знання, 2008. 343 с. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с. Johnson L. K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London: New York University Press, 2000. 326 p.
Два автора	Яценко Б. П., Бабарицька В. К., Країнознавство. Основи теорії. Навч. Посібник. К.: Либідь, 2009. 312 с. Мальська М. П., Гамкало М. З. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 224 с.
Три автора	Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг. К.: Знання, 2008. 661 с. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Коллективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є. І. Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків. 2013. 352 с. Основи марікультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY: Columbia University Press, 2010. 256 p.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир : Полісся, 2003. 174 с.
Без автора	Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 1128 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.
За редакцією	Правове виховання в сучасній Україні: монографія / за заг. ред.: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, О. Г. Данильян. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2013. 440 с. Україна в цифрах 2017. Статистичний збірник / за ред. І. Є. Вернера. К.:

		ТОВ Видавництво «Консультант», 2018. 241 с.
Розділ книги		Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій		Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. <i>Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні: матеріали ХХІІ Харків. політолог. читань</i> (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47–49. Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. <i>Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова</i> (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7–9. Wu C. K., Makhoulouf M. M. Predicting the response of Aluminium casting alloys to heat treatment. <i>Light Metals 2011: Proceedings of the technical sessions presented by the TMS Aluminium Committee at the TMS 2011 Annual Meeting & Exhibition, San Diego, California, USA, 27 February – 3 March, 2011</i> . Hoboken, NJ: Wiley, 2011. P. 834–836.
Статті з періодичного видання (журнал, газета)	3	Скутар Т. Д. Деякі підходи до визначення поняття «рекреаційно-туристичні ресурси». <i>Науковий вісник Чернівецького університету</i> . 2013. Вип. 587-588. С. 200–209. Беркова О. П., Борисюк О. А., Дудник І. М. Географічний регіон як об'єкт туристичного маркетингу. <i>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Географія</i> . 2019. Вип. 1(74). С. 75–82. Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. <i>Journal of Higher Education</i> . 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471–480.
Автореферати дисертацій		Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.
Дисертації		Сокурєнко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с.
Стандарти		ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги		Історико-правова спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.
Законодавчі та нормативні документи		Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с. Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.

	Електронні ресурси
Книги	<p>Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).</p> <p>Любіцева О. О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. К.: Альтерпрес. 2003. 104 с. URL: https://tourism-books.do.am/publ/knigi/knigi_po_turizmu/ljubiceva_o_o_metodika_rozrobki_turiv/3-1-0-8 (дата звернення: 15.08.2019).</p>
Періодичні видання	<p>Балабанов Г. В. Актуальні проблеми розвитку країнознавства в сучасній Україні. URL: http://er.nau.edu.ua:8080/bitstream/NAU/21032/1/%d0%a1%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%8f.pdf (дата звернення: 15.10.2019).</p> <p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p> <p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>Trammell A. Magic: The gathering in material and virtual space: An ethnographic approach toward understanding players who dislike online play. <i>Meaningful Play 2010: October 21–23, 2010, East Lansing, MI</i>. URL: http://meaningfulplay.msu.edu/proceedings2010/mp2010_paper_42.pdf (Last accessed: 17.03.2017).</p> <p>Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Сторінки з веб-сайтів	<p>Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ (дата звернення: 12.11.2019).</p> <p>Всесвітня туристична організація : веб-сайт. URL: http://www2.unwto.org (дата звернення: 15.11.2019).</p> <p>Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).</p>

Додаток Д

Приклад оформлення рисунків та таблиць

Рис. 2.11. Музей Прадо в Мадриді [54]

Рис. 3.3. Розподіл туристських прибуттів з-за кордону в країни Європи (побудовано за даними [51])

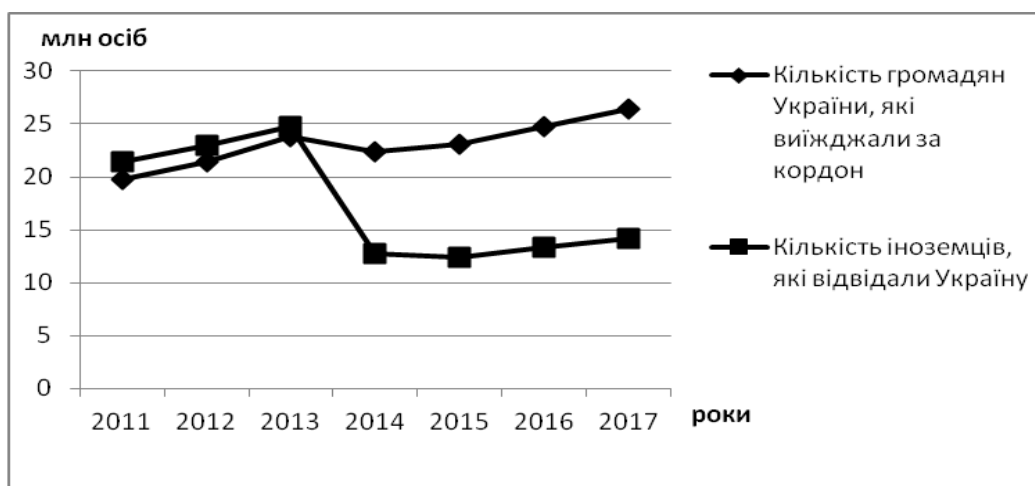

Рис. 2.4. Динаміка туристичних потоків в Україні (побудовано за даними [51])

Таблиця 2.2

Національні морські заповідники Канади
(складено автором за даними [36])

Назва	Провінція	Площа, км ²	Рік заснування	Зображення
Національна морська паркова резервація Гваї Гаанас	Британська Колумбія	3.400	2010	
Національний морський парк Озеро Верхнє	Онтаріо	10.000	2007	

Приклади оформлення додатків

Таблиця Б.3

Кількість міжнародних туристичних прибуттів до країн Адріатичного
туристичного мезорайону, млн осіб (складено автором за даними [36])

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Хорватія	9,111	9,927	10,369	10,948	11,623	12,683	13,809	15,593
Албанія	2,191	2,469	3,156	2,857	3,341	3,784	4,07	4,643
Словенія	1,869	2,037	2,156	2,259	2,411	2,707	3,032	3,586
Чорногорія	1,088	1,201	1,264	1,324	1,35	1,56	1,662	1,877
Боснія і Герцеговина	0,365	0,392	0,439	0,529	0,536	0,678	0,777	0,922

Рис. А.1. Національний музей мистецтва Каталонії в Барселоні [66]